

EKOPOSTI

Jätehuollon asiakasjulkaisu
Kotitaloudet ja vapaa-ajan kiinteistöt

2021

**Sisältää
kyselylomakkeen**

Vastaamalla osallistut
arvontaan!

**Lakeuden EKO:n
alueen jätteet
tutkittiin**

sivulla 22–23

EKO
Lakeuden **EKO**

Liminka, Muhos, Tyrnävä, Utajärvi

Ajantasaiset tiedot Lakeuden EKO:n ja Kempeleen Jätekuljetuksen nettisivuilta

EKOpostin pääkirjoitus	2
Jätehuoltoviranomainen tiedottaa	3
Jätteiden vastaanottopaikat	4–5
Jätetaksa 2020	6–7
Lajitteluohjeet kotitalouksille	8–21
Biojäte	8–9
Haitallisia vieraskasveja sisältävä puutarhajäte	10
Puhdas puujäte	11
Käsitelty puujäte	11
Painekyllästetty ja kyllästetty puu	11
Ratapölkkyt ja lyhtypylväät	11
Pakkausmuovi	12–13
Metallipakkaukset	14
Muu metalli	14
Lasipakkaukset	15
Muut lasi- ja keramiikkatuotteet	15
Kartonkipakkaukset	16
Keräyspaperi	16
Polttokelpoinen jäte	17
Vaarallinen jäte	18
Lääkejätteet	18
Sähkö- ja elektroniikkajäte (SER-jäte)	19
Rakennus-, purku- ja remonttijäte ..	20
Iso sekalainen polttokelpoinen jäte	20
Asbestijäte	20
Ylijäämämaat, pilaantumaton maa-aines	20
Maatalouden pakkausmuovijäte	21
Maatalouden muut muovijätteet	21
Maatalouden vaarallinen jäte	21
Hevoset	21
Lakeuden EKOn alueen jätteet tutkittiin	22–23
Yhteystiedot, asiakaspalvelu ja neuvonta	24

Kuvat Pihla Hasan, ellei toisin ilmoiteta.

Tervehdys

Lakeuden EKO on nyt kolmevuotias, reipas toimija. Vaikka toimintavuotia ei ole vielä kovin monta, toimintaa ja kehitystä on tapahtunut paljon. Lähes tyhjästä luotu organisaatio on saanut meille Lakeuden alueen asukkaille hyvin tärkeän elämänalueen – jätehuollon – rutiinit toimimaan. Eikä joka kohdassa ole menty siitä kohtaa, missä aita on matalin, vaan heti alussa toiminnalle on asetettu hyvin ennakkoluulottomia ja eteenpäin vieviä tavoitteita. Tavoitteet ovat pitäneet sisälään mm. ympäristönäkökulmia eli kierrätysastetta, jätejakeiden hyödyntämistä, jätteen muodostumiseen ja lajitteluun liittyviä asioita, talousnäkökulmia, asuinalueiden viihtyisyyttä, tiedotusta ja opastusta, parempaa palvelua, jne.

Haasteita on matkanvarrella ollut Lakeuden EKOLLakin, ja tulee olemaan tulevaisuudessa vielä lisää. Kehitys- ja uusiutumistarvetta syntyy esimerkiksi siitä, kun alalle tulee jatkuvasti uusia kansainvälisiä ja kansallisia sääntelyitä ja tavoitteita. Minun mielestäni uudet haasteet kannattaa nähdä positiivisena kehitysmahdollisuutena. Niillä viedään koko toimialaa eteenpäin, kohti ympäristöystävällisempää kiertotalousyhteiskuntaa. Nopeasti kehittyy kierrätyksestä syntyvien raaka-aineiden valikoima ja niillä pystytään korvaamaan entistä suurempi osa neitseellisiä raaka-aineita. Paikalleen ei voida jäädä, vaan pitää pystyä kehittymään.

Ilokseni voin todeta lukuisten mittareiden osoittavan, että kierrätys ja lajittelu on kasvanut huomattavasti. Lakeuden EKON alueella voimme olla ylpeitä toiminnastamme! Siitä kiitos kaikille alueen ihmisille. Työ kohti parempaa huomista jatkuu. Jos Sinulla on kysyttävää toiminnastamme, niin rohkeasti vain kysymään. Lakeuden EKossa Sinua autetaan mielellään!

Aurinkoista kevättä

*T. Tuomas Ahola
Lakeuden EKO -lautakunnan pj*

Jätehuoltoviranomainen tiedottaa

Ekoposti on Lakeuden EKO -alueen jätehuollon sekä jätehuoltoviranomaisen toiminnasta kertova julkaisu. Ekoposti jaetaan jokaiseen kotiin vuosittain, aina toukokuussa.

Limingan, Muhoksen, Tyrnävän ja Utajärven jätehuoltoviranomainen on Lakeuden EKO -lautakunta. Alueen operatiivisten palvelujen tuottamisesta (jäteasemat, jätteiden vastaanotto jne.) vastaa Kempeleen Jätekuljetus Ky.

Sähköinen asiointi käytössä!

Jätehuoltoviranomaisen kanssa asioidaan sähköisesti asiointi.fi -kautta. Kirjautuminen tapahtuu Lakeuden EKOn sivuilta: www.lakeudeneko.fi. Sovellukseen tunnistaudutaan Suomi.fi:n kautta. Olethan ottanut Suomi.fi -viestit käyttöön.

Saat viranomaisviestit suoraan sähköpostiisi, postin lähettämien kirjeiden sijasta. Sovelluksessa pystyt myös asioimaan toisen henkilön puolesta.

Jätehuoltomääräykset koskevat myös mökkiasukkaita!

Kaikkien kiinteistöjen, sekä vakituisten, että vapaa-ajan asuntojen, on kuuluttava järjestettyyn jätehuoltoon. Lakeuden EKO:n alueella on voimassa kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus eli kiinteistön omistaja tekee itse sopimuksen valitsemansa jätekuljetusyrityksen kanssa, myös sako- ja lietekaivolietteen tyhjennyksissä.

Ano kimpkaa ja kilpailuta jätteenkuljetuksesi!

Jätehuoltopalvelut on myös mahdollista hankkia yhdessä naapureiden kanssa, jolloin myös jätehuoltokustannukset jaetaan. Ennen kimpkaan siirtymistä ano jätehuoltoviranomaiselta poikkeusta jätehuoltomääräyksistä sähköisessä sovelluksessa. Myönteisen päätöksen jälkeen kilpailuta jätteenkuljetusyritys. Alueella toimivat yritykset löytyvät esim. Lakeuden EKOn kotisivuilta (asiakaspalvelu).

Jätehuoltomääräysten uudet asiat:

- kiinteistöt joissa on 4 tai enemmän huoneistoja, tulee erilliskerätä pakkausmuovi ja Utajärvellä lisäksi tulee kerätä tai kompostoida vuoden 2021 alusta.
- keittiöbiojätteen **kompostoinnista tulee tehdä ilmoitus** sähköisessä asiointissa!
- yli 1000 hengen tapahtumasta tulee esittää **jätehuoltosuunnitelma**

Huomioitavaa:

- **Kaikilla kiinteistöillä tulee olla jätteenkuljetussopimus** sekä säännölliset jäteastioiden tyhjennysvälit jätehuoltomääräysten mukaisesti. **Ei soitosta tyhjennyksiä!** (ohjeet/jätesopimus).
- Lietteen- ja sakokaivojen omatoimisesta peltovetyksestä tulee tehdä ilmoitus, myös jos hyödynnät naapureidenkin lietteitä. (Muista siirtoasiakirja.)

Muutoksia tulossa
Uusi jätelaki on eduskunnan käsittelyssä
www.eduskunta.fi
(EU:n jätesäädöspaketin täytäntöönpano).

Jätteiden vastaanottopaikat

Katso kevään ja syksyn lisäaukioloajat risujen ja puutarhajätteen tuontiin EKOn tai operoijan nettisivuilta.

Vaikuta toimintaamme ja täytä ja palauta oppaan välissä oleva kyselylomake. Osallistut samalla arvontaan.

Jäteasemilla kuormasta peritään kiinteä summa ja osa jätteistä on lajiteltu kappaleittain esim. huonekalut.

Lajitteluasemalla maksut määräytyvät painon perusteella.

Maksaa voi sekä käteisellä että kortilla.

Määrärajoitukset ja hinnat löytyvät jätetaksasta www.lakeudeneko.fi

Limingan jäteasema

Selkämaantie 22, (Tupos)
91910 LIMINKA

Aukioloajat:

Maanantaisin klo 14 – 18

Kesäisin parillisen viikon
lauantai klo 10–14 (1.5.–31.8.)
puh: 044 3542 134

Tyrnävän jäteasema

Mestarintie 12
91800 TYRNÄVÄ

Aukioloajat:

Torstaisin klo 14 – 18

Kesäisin parittoman viikon
lauantai klo 10–14 (1.5.–31.8.)
puh: 044 3542 134

Utajärven jäteasema

Mustikkakankaantie 10
91600 UTAJÄRVI

Aukioloajat:

Tiistaisin klo 14 – 18

Kesäisin (1.5.–31.8.) parittoman
viikon la klo 10–14
puh: 044 3542 134

Muhoksen jäteasema

Nokiantie 31
91500 MUHOS

Aukioloajat:

Keskiviikkoisin klo 14 – 18

Kesäisin (1.5.–31.8.) parillisen
viikon la klo 10–14
puh: 044 3542 134

Utajärvellä kiertävä keräys kyläkeskuksissa

Utajärven kunnan alueella järjestetään toukokuussa ja syyskuussa 2021 kiertävä erilliskeräys. Keräysauto tulee kiertämään Utajärvellä seuraavasti

Lauantaina 15.5.2021

ja lauantaina 11.9.2021

klo: 9.00 – 9.30 Ahmas – Kylätalo

Katajisto: Ahmasjärventie 2

klo: 10.15 – 11.30 Sanki – Vanha koulu / kylätalo: Puutturintie 3

klo: 12.15 – 12.45 Juorkunan kylätalo
Havula: Puolangantie 365, Utajärvi

klo: 13.30 – 14.00 Särkijärvi – Rauhala
kylätalo: Kurimotie 1

Kotitaloudet voivat tuoda keräysautoon ainoastaan maksuttomia jätteitä, ei siis remonti- ja rakennusjätteitä. Keräysautoon voi toimittaa sähkölaitteita, vaarallista jätettä, metallia ja muita hyötyjätteitä. Sähkölaitteille ja vaarallisille jätteille on määrärajoituksia.

Poikkeukset aukioloajoissa

Jäteasemat ja lajitteluasema ovat suljettu:

- ▶ 13.5.2021 helatorstai
- ▶ 26.6.2021 juhannus
- ▶ 25.6.2021 juhannusaatto
- ▶ 6.12.2021 itsenäisyyspäivä
- ▶ 24.12.2021 jouluaatto
- ▶ 6.1.2022 loppiainen
- ▶ 15.–18.4.2022 pääsiäinen

Kempeleen lajitteluasema

Ekohaka 7

90440 KEMPELE

Aukioloajat: Ma – Pe klo 7 – 18

puh: 08 5620 310

- ▶ Tuodessasi jätteitä käy ensin toimistolla (harmaa rakennus vasemmalla sisäänkäynnin luona). Toimistolta saat toimintaohjeet jätteiden viemiseen sekä tuodessasi maksullisia jätteitä ohjeet vaakaukseen.

- ▶ Huomaa, että sinun tulee ajaa useamman kerran vaa'alle, jos sinulla on useita eri maksullisia jättejakeita, jotta jätteet punnitaan oikean hinnan mukaan; esim. rakennus- ja remonttijätteitä sekä poltto- kelpoista jätettä.

- ▶ Asemalla on paikalla henkilökuntaa, jotka auttavat teitä mielellään. Henkilökunta voi myös tarkastaa, että olette oikeutettu käyttämään palvelua (Lakeuden EKOn alueen kuntalainen). Kempeleen lajitteluasema palvelee myös yritysasiakkaita.

RINKI
-ekopisteiden
sijaintitiedot
www.rinkiin.fi

Kuntavastuulle kuuluva jäte, kuluttajahinnasto

Jätejae	alv 0 %	alv 24 %
Biojäte (Pakkaavat jäteautot)		
kotitalouksien biojäte: siirtokuormattuna/Gasum Oy:lle Ruskoon	99,00/96,00 €/t	122,76/119,04 €/t
Polttokelpoinen jäte sekä rakennus- ja remonttijäte		
polttokelpoinen jäte siirtokuormattuna (pakkaavat jäteautot)	160,61 €/t	199,16 €/t
lajittelematon sekajäte lajitteluasemalle	132,26 €/t	164,00 €/t
lajittelematon sekajäte jäteasemalle ha peräkärri	48,39 €/kpl	60,00 €/kpl
lajittelematon sekajäte jäteasemalle jätessäkki 240 l	12,10 €/kpl	15 €/kpl
Huonekalujen erillishinnasto (jäteasemalla)*:		
sohva	16,13 €/kpl	20,00 €/kpl
kulmasohva	32,26 €/kpl	40,00€/kpl
nojatuoli	12,10 €/kpl	15,00 €/kpl
muut kuin puiset tuolit (esim. pehmustetut tuolit, keittiötuolit)	8,06 €/kpl	10,00 €/kpl
runkopatjat	16,13 €/kpl	20,00 €/kpl
vaahtomuovi- ja petauspatjat	4,03 €/kpl	5,00 €/kpl
Puiset ja metalliset huonekalut (materiaalit erillään) enint. 1 m ³	veloituksetta	
Rakennus- ja remonttijäte		
lajittelematon rakennusjäte lajitteluasemalle	132,26 €/t	164,00 €/t
lajittelematon rakennusjäte jäteasemalle ha peräkärri	48,39 €/kpl	60,00 €/kpl
lajittelematon rakennusjäte jäteasemalle jätessäkki 240 l	12,10 €/kpl	15 €/kpl
tiili-, betoni- ja laattajäte suuret erät (lajitteluasema)	45,00 €/t	55,80 €/t
lajiteltu tiili-, betoni- ja laattajäte pienkuorma (lajitteluasema)	32,26 €/kpl	40,00 €/kpl
Puujäte		
puhdas, käsittelemätön puu	veloituksetta	
käsitelty puu enintään ha peräkärri	veloituksetta	
käsitelty puu yli ha peräkärri (lajitteluasema)	45,00 €/t	55,80 €/t
painekyllästetty puu enintään 1 m ³	veloituksetta	
painekyllästetty puu yli 1 m ³ (lajitteluasema)	290,00 €/t	359,60 €/t
Puutarha- ja metsäjäte		
haravointijäte enintään ha peräkärri	veloituksetta	
haravointijäte yli ha peräkärri (lajitteluasema)	veloituksetta	
oksat ja risut enintään ha peräkärri	veloituksetta	
oksat ja risut yli ha peräkärri (lajitteluasema)	veloituksetta	
kantojäte (lajitteluasema)	71,75 €/t	88,97 €/t
Maa-ainekset		
puhtaat maa-ainekset enintään ha peräkärri (lajitteluasemalle)	10 €/kpl	12,40 €/kpl
puhtaat maa-ainekset yli ha peräkärri (lajitteluasema)	20,00 €/t	24,80 €/t

Jätejae	alv 0 %	alv 24 %
Metallijäte ja renkaat		
Isot metallijätteet (suuret erät lajitteluasemalle)	veloituksetta	
renkaat (vanteettomat)	veloituksetta	
renkaat vanteineen	64,52 €/t	80,00 €/t
Hyötyjätteet		
pakkauslasi, -metalli, kartonki/pahvi, pakkausmuovi ja paperi	veloituksetta	
Puhtaat ja ehjät tekstiilit ja vaatteet (vain lajitteluasemalle)	veloituksetta	
* Erillishintojen hintakatto 60 €/kuorma		

Jätejae	alv 0 %	alv 24 %
Lamput		
loisteputket yli 5 kpl	0,24 €/kg	0,30 €/kg
led- ja energiasäästölamput		ei rajoitusta
Pohja- ja pintakäsittelyaineet		
maalit, lahonsuojat, liimat, jne. yli 5 prk	1,77 €/kg	2,20 €/kg
aerosolipullot yli 10 prk	1,77 €/kg	2,20 €/kg
Öljyinen jäte		
öljy yli 5 prk (kuluttajapakkaus)	0,24 €/kg	0,30€/kg
kiinteä öljyinen jäte: öljyrätit, imeytysaineet yli 3 kg	1,21 €/kg	1,50 €/kg
kiinteä öljyinen jäte: öljynsuodattimet yli 3 kpl	1,21 €/kg	1,50 €/kg
tynnyrin hävitysmaksu (öljy kg mukaan) vain lajitteluasemalle	33,87 €/kpl	42,00 €/kpl
IPC-kontin hävitysmaksu (öljy kg mukaan) vain lajitteluasemalle	116,94 €/kpl	145,00 €/kpl
Muut vaaralliset nesteet		
liuottimet, polttoaineet, jarru- ja jäähdytysnesteet, yli 10 l (astiatilavuus *)	0,73 €/kg	0,90 €/kg
hapot ja emäkset yli 1 kg tai 1 l	1,98€/kg	2,45 €/kg
torjunta-aineet yli 1 kg tai 1 l	1,65 €/kg	2,05 €/kg
SER-jäte		
isot kodinkoneet (pesukone, jääkaappi, pakastin)		veloituksetta
pienet kodinkoneet (kahvinkeitin, imuri, mikro, tv)		3 kpl
		ei rajoitusta
Akut		
moottoriajoneuvojen akut		veloituksetta
pienakut ja patterit		5 kpl
		ei rajoitusta
Osa vaarallisista jätteistä esim. asbesti on aina maksullista.	yrittäjänsä mukaan	

* Astiatilavuudessa jätteen määrä lasketaan astian koon mukaan, ei jätteen määrän.

Huom! Älä sekoita vaarallisia aineita keskenään; esim. öljyt, jäähdytysnesteet ja polttoaineet.

LAJITTELUOHJEET KOTITALOUKSILLE

Biojäte

Biojätteeseen kuuluu:

- ▶ vihannesten ja hedelmien kuoret
- ▶ ruuantähteet
- ▶ kahvin- ja teenporot suodatinpapereineen
- ▶ kalan perkeet
- ▶ pienet määrät multaa
- ▶ pienet luut
- ▶ lemmikkien pissalatakoiden ja häkkien siivousjätteet, kun käytössä on biohajoavat kuivikkeet (esim. puupohjaiset kuivikkeet)

Biojätteeseen ei kuulu mm.

- ▶ nestemäiset tuotteet
- ▶ biohajoavat vaipat ja siteet
- ▶ kissanhiekoista bentoniitti, savi tai hiekka
- ▶ imurin pölypussit
- ▶ muovi ja kumi
- ▶ nahka ja tekstiilit
- ▶ tupakan tumpit ja tuhka
- ▶ purukumi
- ▶ puutarhajätteet

**Ilmaiset bioastiat
kuntalaisille –
biojätteet kiertoon
kampanjat
kunnissa 30.6.2021
asti.**

Mitä biojätteelle tapahtuu?

Erilliskerätty biojäte toimitetaan biojätteen tuotantolaitokselle, missä biojäte esikäsitellään tuotantolinjalla. Biojäte ensin murskataan ja valmistellaan mädätystä varten, missä mädättämällä saadaan tuotettua biojätteestä kaasua. Valmista biokaasua käytetään kaasuautojen polttoaineena sekä yritysten erilaisissa tuotanto- ja valmistusprosesseissa.

Vinkki

Biojätteen voi kerätä ohueen muovipussiin, kuten leipäpussiin. Biojäte käsitellään tuotantolaitoksessa esikäsitelylinjalla, jossa pussit revitään auki ja muovit otetaan pois biojätteen seasta. Paperipussi, sanomalehti sekä biohajoava pussi soveltuvat edelleen biojätteelle. Biojätteen kerääminen pussiin tai paperiin auttaa pitämään jäteastian puhtaampana sekä estää jätteen jäätymistä jäteastiaan. Voit myös käyttää isoa jätessäkkiä biojätteen keräysastiassa ja tuoda biojätteet astiaan sellaisenaan.

Valuta nesteet ja liemet pois biojätteen joukosta ennen biojäteastian laittamista. Ruokaöljyn voi imeyttää talouspaperiin ja laittaa biojätteeseen, mutta suuret määrät öljyä voi jähmettää ja laittaa biojäteastiaan. Nestemäisen öljyn voi myös kerätä suljettavaan muovipulloon, jolloin sen voi laittaa biojätteeseen. Lasipakkauksessa oleva nestemäinen öljy kuuluu polttokelpoiseen jätteeseen.

Tee biojätteen erilliskeräyssopimus ja ovi bioastian nouto kuntasi varikolta. Katso lisäohjeet kuntasi tai Lakeuden EKOn sivuilta (ajankohtaista).

Tutustu myös Rakasta joka murua -kampanjaan www.biojate.info.

Bio- ja puutarhajätteen kompostointi

Kiinteistöllä saa kompostoida siellä syntyvää biojätettä sekä puutarhajätettä.

Keittiöstä tulevaa biojätettä saa kompostoida vain sitä varten suunnitellussa lämpöeristetyssä, suljetussa ja hyvin ilmastoidussa kompostorissa, johon haittaeläinten pääsy on estetty, eikä suotuneste pääse suoraan maaperään.

Keittiöstä tulevan biojätteen kompostoinnista on aina ilmoitettava Lakeuden EKO:lle.

Puutarhajätettä saa kompostoida lämpöeristämättömässä kompostorissa, esim. kompostikehikossa. Puutarhajätettä ei saa kuljettaa puistoihin tai muille yleisille tai yksityisille alueille. Puutarhajäte, jota ei omatoimisesti käsitellä toimitetaan jäteasemille. .

Kuivakäymäläjätettä, lemmikkieläinten ulosteita ja pienpuhdistamolietettä saa kompostoida vain sitä varten suunnitellussa suljetussa ja hyvin ilmastoidussa kompostorissa, joka on suojattu haittaeläinten pääsylvä ja jonka valumavesien pääsy maahan on estetty. Ulosteperäisen jätteen kompostointiaika on vähintään yksi vuosi.

Fosforinpoistokaivojen massat voidaan kompostoida kiinteistöllä tai hyödyntää ravinteena pelloilla. Kompostoinnista on kerrottu jätehuoltomääräyksiensä pykälässä 13 sekä pienpuhdistamoiden lietteiden kompostoinnista §:ssä 31.

Huomioithan, että jätteet eivät sisällä vieraskasvilajeja tai niiden siemeniä.

Risut, oksat, kannot ja puutarhajäte

Pienet kuormat (henkilöauton peräkärri) oksa- ja risujätettä voi toimittaa veloitusetta kaikille jäteasemille. Taloyhtiöiden suuret kuormat (esim. vaihtolava) risu- ja oksajätettä, voi toimittaa Kempeleen vastaanotopisteeseen. Suuria eriä ei vastaanoteta Limingan, Muhoksen, Tyrnävän ja Utajärven pisteessä.

Kantoja vastaanotetaan vain Kempeleen lajitteluasemalla. Kannoissa on yleensä hiekkaa ja maa-ainesta, joka on hyvä puhdistaa kannoista ennen vastaanottoa paikkaan toimittamista. Kantojätekuormat punnitaan ja vastaanotomaksu määräytyy painon

perusteella.

Puutarhajätettä ovat nurmikönleikkuu jäte, haravointi- ja lehtijäte ja kitkentäjäte. Juuri- ja nurmipaakut tulee puhdistaa mahdollisimman hyvin maa-aineksista, jolloin ne voi laittaa puutarhajätteen sekaan. Multa ja multaiset nurmipaakut kuuluvat maa-aineksiin.

Puutarhajätteen voi viedä kaikille jäteasemille veloitusetta (henkilöauton peräkärrikuorma). Vastaanotetusta puutarhajätteestä valmistetaan kompostoimalla uutta multaa. Suuret erät punnitaan ja maksu veloitetaan painon mukaan.

HAITALLISIA VIERASKASVEJA SISÄLTÄVÄN PUUTARHAJÄTTEEN KÄSITTELY LAKEUDEN EKON ALUEELLA

Lakeuden EKOn alueella vieraskasvijäte tuodaan jäteasemille muovisäkkeihin pakattuna veloituksetta. Muovisäkin tulee olla auringonvaloa läpäisemätön esim. musta jätessäkki.

Puhdista vieraslajijäte mahdollisimman hyvin irtoavasta mullasta ja hiekasta. Nurmi- ja paakut tulee hajottaa kasvien ympäriltä. Jos haitallisten vieraskasvilajien jätettä on paljon, kannattaa lajitella leviävät kasvinosat (siemenet, versot, juuret tai juurtuvat kasvinosat) erilleen vietäväksi jäteasemalle. Leviämättömät kasvinosat voi kompostoida. Haitallisten vieraskasvilajien jäte voidaan myös mädättää vähintään kesän yli tiiviisti suljettuna esim. vahvaan jätessäkkiin ja vasta sen jälkeen kompostoida. Vieraskasvilajien jäte voidaan myös kuivattaa ennen toimittamista jäteasemalle tai kompostiin.

Huomaa, että kotikompostointi ei kuitenkaan välttämättä tuhoa vieraslajia, koska lämpötilaerot vaihtelevat. Tätä esimädätettyä tai sitä sisältävää kompostimultaa ei siis kannata käyttää muualla kuin leikattaviin nurmiin tai syvälle maan alle.

Leviäviä kasvinosia sisältävää vieraskasvijätettä ei saa missään tapauksessa viedä luontoon eikä vesistöjen varsille leviämään eikä ilman esikäsitteilyä laittaa kompostiin.

Kurturuusun kasvattaminen on

kiellettyä 1.6.2022 alkaen, johon mennessä kasvit tulee hävittää pihalta. Huomaa kuitenkin, että jo 1.6.2019 on astunut voimaan kurturuusun ja muidenkin vieraslajien myyntikielto.

Kuntalainen on vastuussa tonttinsa vieraskasvien hävittämisestä itse. Huolehdiathan myös ympärillä olevista alueista, jos huomaat esiintymiä.

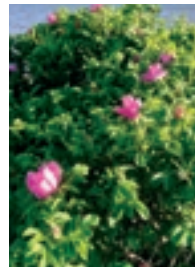
Lupiiini

Jättipalsami

Jättiputki

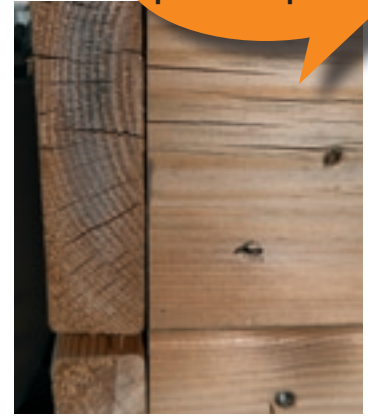
Kurturuusu

Mitä vieraskasvit ovat?

Vieraskasvilajit ovat siirtyneet luontaisilta esiintymisalueiltaan ihmisen mukana uusille alueille. Haitallisten vieraskasvien hallintaan liittyy lainsäädäntö. Haitallisia vieraslajeja on nimetty sekä EU:n että kansallisessa vieraslajiluettelossa. Kumpaankaan luetteloon kuuluvaa lajia ei saa maahantuoda, myydä, kasvattaa tai pitää hallussa.

Vieraskasvien kitkentäjäjätettä ei saa laittaa ojaan tai vesistöihin. Nopeasti leviävät haitalliset vieraskasvit hävittävät alleen luonnolle tärkeää ja herkkää luonnon lajistoa. Monet haitalliset vieraskasvit ovat levinneet luontoon puutarhajätteen mukana tai villiityneistä puutarhoista, asu- ja mattomailta tonteilta tai maanrakennuksen läjitysmaiden kautta. Älä tuo myöskään matkoilta kasveja mukana.

Huom!
Vain puhdasta
puuta saa polttaa!

Puhdas puujäte

Puhdas puujäte, jota ei ole käsitelty esim. puiden rungot, paksut oksat tai maalaamatoman / käsittelemättömän puutavaran voi pienkuormina toimittaa kaikille jäteasemille veloitusetta. Puhtaaseen puujätteeseen kuuluvat myös kuormalavat. Puujäte haketetaan ja hyödynnetään energiatuotannossa.

Käsitelty puujäte

Käsiteltyä puujätettä voi toimittaa jäteasemille veloitusetta (ha peräkärri). Suuret kuormat toimitetaan Kempeleen lajitteluasemalle ja niistä veloitetaan jätetaksan mukainen maksu. Käsiteltyä puuta ovat esim. levyt, maalatut tai pinnoitetut puujätteet. Huonekaluista voi irrottaa puuosat ja toimittaa kierrätykseen veloitusetta. Puukuormassa ei saa olla painekyllästettyä puuta, jonka tunnistaa vihreästä tai ruskeasta väristä. Väri on kyllästynyt läpi puun pintakerroksen. Puujäte haketetaan ja hyödynnetään energiatuotannossa.

Painekyllästetty ja kyllästetty puu

Painekyllästetty puu eli kestopuu on vaarallista jätettä ja on toimitettava jäteasemille. Myös itse kyllästetyt puut kuuluvat painekyllästettyyn puujätteeseen. Kerää myös sahanpurut ja puupalikat talteen ja toimita jäteasemille. Jäteasemat vastaanottavat

Painekyllästys näkyy hyvin leikkauspinnassa.

kotitalouksilta enintään yhden kuution verran painekyllästettyä puuta veloitusetta. Suuremmat erät vastaanotetaan Kempeleen lajitteluasemalla ja jätemaksu määräytyy jätteen todellisen painon ja jättehinnaston mukaan.

Painekyllästettyä puuta vastaanottavat myös osa jälleenmyyjistä. Suomessa painekyllästetty puu kerätään, käsitellään ja hyödynnetään pääosin erillisenä jakeena, jota hoitaa Demolite Oy. Lisää painekyllästetyn puun kierrätyksestä löydät osoitteesta www.kestopuu.fi.

Ratapölkkyt ja lyhtypylväät

Huomaathan että ratapölkkyt ja lyhtypylväät on tarkoitettu vain ammatti- ja teollisuuskäyttöön eikä niitä saa luovuttaa kuluttajille.

Ruskeat ratapölkkyt on kyllästetty kreosootilla, joka on ympäristölle ja terveydelle vaarallista. Kreosootia on myös käytetty lyhtypylväiden kyllästykseen. Kreosooti voi aiheuttaa jo pieninäkin määrinä allergisen ihoreaktion ja ärsyttää ihoa, silmiä ja hengityselimiä. Kreosootin on todettu aiheuttavan myös syöpää ja perimämuutoksia. Aineisosat voivat pilata pohjavettä sekä haitata maaperän ja veden eliöitä ja siksi sitä ei tule käyttää kaivojen lähellä. Kreosootilla käsiteltyä puuta ei tule sahata tai hioa ilman ammattisuojaimia. Lisätietoja: www.tukes.fi

Pakkausmuovi

Pakkausmuoviin kuuluu:

- ▶ Elintarvikkeiden muoviset pakkaukset, kuten jogurttipurkit, voirasiat sekä leikkele-, juusto- ja valmisruokapakkaukset
- ▶ Pesuaine-, shampoo- ja saippuapakkaukset
- ▶ Muovipullot, -kanisterit ja -purkit – mieluiten litistettyinä
- ▶ Muovikassit, -pussit ja -kääreet

Kotitalouksista löytyy muitakin muovipakkauksia, jotka sopivat keräykseen: esimerkiksi tuubit, putkilot, EPS-pakkaukset ja vastaavat

Pakkausmuoviin ei kuulu:

- ▶ Likaisia muovipakkauksia tai sekajätettä
- ▶ PVC-pakkauksia
- ▶ Muita muovituotteita tai yritysten muovipakkauksia

Vie vaarallisten aineiden jäämiä tai painetta sisältävät pakkaukset (esim. maalit, kemikaalit, öljyt, lääkkeet, hiuslakka) paikkakuntasi vaarallisten jätteiden vastaanottopisteeseen.

Muistathan, että kaikille alueemme jäteasemille sekä Kempeleen lajitteluasemalle voit viedä pakkausmuovia veloituksetta!

Kuinka puhdasta muovin tulee olla?

Muovipakkausten tulee olla "talouspuhdistaita" ennen laittamista keräykseen. Tämä tarkoittaa sitä, että voit säilyttää pakkauksia esim. keittiössä vajaan viikon ilman hajuhaittoja. Käytä puhdistamiseen pieni määrä kylmää vettä tai pyyhkäise kostutetulla paperilla. Tiskin "virusvesi" on myös ekologista puhdistamista. Jos esim. rasvaa on paljon, ei pakkausta tule puhdistaa vaan se laitetaan polttokelpoiseen jätteeseen.

Tuleeko korkit ja kannet irrottaa?

Korkit, kannet ja vastaavat tulee irrottaa ja pistää keräykseen erikseen. Korkit ja kannet ovat useasti eri muovia kuin muu pakkaus. Muovilaadut tunnistetaan kierrätysprosessissa optisella lukulaitteella. Eri muovit erotellaan toisistaan. Jos esimerkiksi vuoka ja kansikalvo ovat eri muovia ja kiinni toisissaan, niin lukulaite tunnistaa vain toisen. Osa pakkauksesta joutuu siten väärään ryhmään, mikä voi merkittävästi haitata kierrätystä. Muutkin irtoavat osat kuten pumppuosa pesuainepulloissa on hyvä pistää keräykseen erillään.

Mitä pakkausmuoville tapahtuu?

Erilliskerätty pakkausmuovi kuljetetaan Fortumin muovinjalostustehtaaseen Riihimäelle. Pakkausmuovijätteistä jalostetaan raaka-ainetta, jota teollisuus käyttää uusiomuovituotteiden valmistamiseen. Näitä ovat esimerkiksi muoviset jätessäkit, muovipussit, -putket ja -levyt. Lisäksi muovipakkauksista voidaan valmistaa erimuotoisia ja -pituisia profiileja, esimerkiksi ulkokalusteita, lautoja, aitoja, liikenne- tai meluesteitä, laiduntolppia sekä sahapukkeja.

Pakkausmuovin keräyspisteet

Liminka: Vesikarintie 14, Tupos,
(RINKI-ekopiste SALE Tupos)

Muhos: Mettäperäntie 1, Jokirinne,
(Rinki-ekopiste SALE Jokirinne)

Tyrnävä: Takalontie 7, Temmes (Temmestupa)

Tyrnävä: Kauttaranta 42, Murto
(RINKI-ekopisteen vieressä)

Utajärvi: Laitilantie 13, Utajärvi
(RINKI-ekopisteen vieressä Laitilantie 10 SALE)

Palautteet muovinkeräyksestä (astia täynnä, roskia ympärillä, jne.) tehdään suoraan kuntaan tai Lakeuden EKO:lle. Yhteystiedot löytyvät keräysastioista ja RINKI-ekopisteillä erillisestä kyltistä.

Tyhjät öljykanisterit kuuluvat vaaralliseen jätteeseen. Toimitus jäteasemille veloituksetta.

Lisätietoja mm. Suomen Uusiomuovin sekä Ringin sivuilta www.suomenuusiomuovi.fi ja www.rinkiin.fi

Lisäksi seuraavissa RINKI-ekopisteissä on alueellamme pakkausmuovin keräysastiat:

Liminka: Tupoksentie 9, S-Market Liminka

Muhos: Valtatie 16, Muhos

Tyrnävä: Vanhatie 5, S-Market Tyrnävä

”Viimeiseen pisaraan asti”

Tiesithän, että on tärkeää käyttää tuotteet myös loppuun asti? Se on myös tehokas keino vähentää päästöjä, estää ilmastovaikutuksia, säästää neitseellisiä luonnonvaroja sekä keventää omaa kukkaroa.

Puhdista pakkauksen suu/kaatonokka ja pidä koko pakkaus puhtaana; se houkuttelee käyttämään ja säilyttämään tuotetta kaapissa. (Toimii myös mm. voipakettiin, ketsuppipulloon ja jogurttipurkkiin).

Viimeisen pisaran saamiseksi on hyviä konsteja; pidä purkkia ylösalaisin, leikkaa pohja auki tai varsi poikki ja kaavi viimeiset pisarat vaikka lusikalla. Niksi on myös tehokas litran jogurttipurkin kanssa; heitä vielä marjat ja myslit suoraan purkkiin ja vähennät tiskiäkin. ”Pussin sulki-jasta” saat myös avun pakkauksen rullaamiseen. Täyttöpakkausista (refill) saat yleensä helpommin viimeisimmät pisarat kuin itse annostelupakkauksesta.

Kaasu- ja retki-keittimien kaasusäiliöt ovat tyhjänäkin vaarallista jätettä.

Metallipakkaukset ja pienmetalli

Metallipakkaukset ja pienmetallin voit toimittaa jäteasemien lisäksi RINKI- ekopisteisiin ja muihin luvanvaraisiin vastaanottoaikoihin.

Metallipakkauksiin kuuluu:

- ▶ säilyketölkkit
- ▶ pantittomat juomatölkkit
- ▶ metallikannet, -korkit ja -sulkimet
- ▶ alumiinivuoat, -foliot ja -kannet
- ▶ maalipurkit, saa sisältää pienen määrän kuivunutta maalijätettä.
- ▶ tyhjä paineettomat aerosolipullot
- ▶ Kotitalouden pienmetalliesineet
- ▶ Kattilat ja paistinpannut
- ▶ Aterimet, saksit ja käsityökalut
- ▶ Muut pienet metalliesineet (naulat, ruuvit, helat ym.)
- ▶ Alumiiniset tuikkukynttilöiden kuoret

Metallipakkauksiin ei kuulu:

- ▶ maalia sisältävät metallipurkit (vaarallinen jäte)
- ▶ ainetta/painetta sisältävät aerosolipullot (vaarallinen jäte)
- ▶ suuret metalliromut
- ▶ sähköiset laitteet, kuten pesukoneet, sähköliesi, kylmälaiteet
- ▶ uuden vuoden tina (vaarallista jätettä)

Muu metalli

Muu metalli toimitetaan jäteasemille ja muille luvanvaraisille vastaanottoaikoille.

- ▶ vanteet (ilman renkaita)
- ▶ puukiukaat (sähkökuuas on vaarallista ser-jätettä)
- ▶ polkupyörät ja metalliset kuntolaitteet
- ▶ ruoholeikkurit (sähköruohonleikkuri on vaarallista ser-jätettä)
- ▶ tyhjä ja puhdistetut metalliset öljysäiliöt
- ▶ kalusteiden metalliosat
- ▶ emaloidut altaat ja ammeet
- ▶ muu romumetalli (katso romuautojen vastaanottoaikat: autokierrätys.fi)

Mitä metallille tapahtuu?

Kerätty metallijäte toimitetaan edelleen jatkojalostettavaksi ja raaka-aineeksi teollisuudelle. Tiesitkö, että metallin valmistaminen kierrätysraaka-aineesta kuluttaa yli kaksi kertaa vähemmän energiaa kuin metallin jalostaminen malmista.

Vinkki

Yksinkertaisella testillä voit testata kuuluuko pakkausmateriaali metallinkeräykseen. Rutista pakkausta. Jos pakkaus jää ryytyyn eikä oikene, on sen paikka metallinkeräysastiassa.

Lasipakkaukset

Lasipakkauksiin kuuluu:

- ▶ lasipullot
- ▶ lasipurkit

Kaulusrenkaita ja etikettejä ei tarvitse poistaa. Huuhtelee likaiset lasipakkaukset tarvittaessa kylmällä vedellä. Palauta pantilliset lasipullot kaupan palautusautomaattiin!

Lasipakkauksiin ei kuulu:

- ▶ Terveydenhuollon pakkauksia, kuten injektionestepulloja ja -ampulleja (vaarallista jätettä)
- ▶ Posliinia tai keramiikkaa
- ▶ Lasiastioita (esim. juomalasit, uunivuokat, kahvipannut, kattiloiden ja pannujen kannet)
- ▶ Kristallilasia
- ▶ Opaalilasia (esim. joissain kosmetiikkapakkauksissa tai koriste-esineissä)
- ▶ Ikkuna- tai tasolaseja, peilejä tai auton lasia
- ▶ Lamppuja tai valaisimia

Muut lasi- ja keramiikkatuotteet

Lasipakkauksiin kelpaamaton lasi lajitellaan polttokelpoiseen jätteeseen. Pakkaa lasijäte hyvin ennen laittamista jäteastiaan. Särkyneet auton- ja ikkunanlasit ja muut suuret lasiesineet tulee toimittaa hyvin pakattuna jäteasemille (rakennus- ja remonttijäte).

Mitä lasille tapahtuu?

Lasipurkeista ja pulloista tehdään uusia pulloja ja purkkeja. Kerättyä lasijätettä voidaan hyödyntää esimerkiksi lasivillan ja vaahtolasin valmistuksessa. Kierrätykseen kelpaamaton lasijäte voidaan hyödyntää esimerkiksi maarakentamisessa, lasivillan ja vaahtolasin valmistuksessa.

Kartonkipakkaukset

Kartonkipakkausjätteeseen saa laittaa tyhjinä, puhtaina, kuivina, litistettyinä ja sisäkkäin pakattuina:

- ▶ Aaltopahvilaatikat
- ▶ Kartonkitölkit, esim. maito- ja mehutölkit
- ▶ Kartongiset einespakkaukset, kuivatuotteiden kartonkipakkaukset
- ▶ Kuivien tuotteiden kartonkipakkaukset, esim. muro- ja keksipaketit
- ▶ Paperipussit ja -kassit
- ▶ Pizzalaatikat, munakennot
- ▶ Kartongiset kertakäyttöastiat
- ▶ WC- ja talouspaperirullien hylsy
- ▶ Käärepaperit, esimerkiksi kopiopaperin kääreet
- ▶ Juomien pahviset monipakkaukset, esim. sixpackit ja salkut

Kartonkipakkausjätteisiin ei kuulu:

- ▶ likaiset, märät pakkaukset ja pahvit
- ▶ pakkaukset, jotka sisältävät biojätettä

Kartonki, kuten myös paperi on tärkeää saada materiaalina kiertoon; kotitalon uunissa poltettuna siitä aiheutuu pienhiukkasia ympäristöön sekä suuri määrä tuhkaa, mikä osaltaan myös lyhentää uunin käyttöikää, myös raaka-aine menetetään ja puun käyttöä ei saada pienemmäksi.

Vinkki

Huuhtele ja valuta likaiset nestepakkaukset. Taittele kaikki pakkaukset litteiksi ja pakkaa ne sisäkkäin.

Keräyspaperi

Keräyspaperiin kuuluu:

- ▶ sanoma- ja aikakauslehdet
- ▶ mainosposti
- ▶ uusiopaperit
- ▶ kirjekuoret, myös ikkunalliset
- ▶ värilliset kopiopaperit

Keräyspaperiin ei kuulu:

- ▶ ruskeat paperikassit
- ▶ märkä tai likainen paperi
- ▶ folioidut pakkaukset

Vinkki

Teippejä, etikettejä ja hakasia ei tarvitse poistaa keräyspaperista.

Polttokelpoinen jäte

Polttokelpoiseen jätteeseen kuuluu:

- ▶ muovitarvikkeet, kuten rikkiäiset lelut, kumisaappaat, ämpärit ja letkut. (Huomioithan, että pakkausmuoville on oma erilliskeräys)
- ▶ PVC:tä sisältävät tuotteet esim. kumisaappaat, sadevaatteet
- ▶ hehku- ja halogeenilamput
- ▶ rikkiäiset astiat (posliini ja lasi) sekä peilit
- ▶ likaiset paperi-, pahvi- ja kartonkipakkaukset
- ▶ rikkiäiset vaatteet ja kengät
- ▶ vanhentuneet meikit
- ▶ kuumuutta kestävä lasi (esim. uunivuoka)
- ▶ hygieniatuotteet, kuten terveysiteet, kertakäyttövaipat, tamponit, topsipuikot
- ▶ tuhka ja tupakantumpit
- ▶ pölymurin pussit
- ▶ Jäte, jota ei voida kierrättää, kuuluu polttokelpoisen jätteen astiaan.

Polttokelpoiseen jätteeseen ei kuulu:

- ▶ vaaralliset jätteet
- ▶ kierrätyskelpoiset materiaalit, joille on oma keräys, kuten biojäte, kartonki, paperi, metalli, muovipakkaukset ja lasipullot ja -purkit
- ▶ Isot sekalaiset jätteet voi toimittaa jäteasemalle (esim. kalusteet)

Tiesitkö että Suomessa poltetaan joka päivä 800 rekallista jätettä ja lisäksi sitä kuskataan polttoon myös ulkomaille?

Vaikkakin lajittelu ja kierrätys on kehittynyt vauhdilla, kasvoi myös jätteiden tuottaminen. Suhteutettuna väkilukuun, Suomessa tuotettiin jätettä 565 kg asukasta kohden, vuonna 2019. Määrä kasvoi vajaat 3 %:a edellisestä vuodesta. EU:n etusijajärjestyksen mukaan meidän tulisi ensisijaisesti pyrkiä vähentämään jätteen tuottamista ja sen jälkeen käyttää uudelleen, lajitella tai hyödyntää materiaalina tai energiana.

Jätteen määrää voi vähentää parhaiten miettimällä omaa

kulutusta ja tottumuksia. Voiko uuden ostamisen sijasta ostaa käytettyä tai vuokrata? Osta harkiten ja vain tarpeeseen. Osta kestäviä ja pitkäikäisiä tuotteita, joita voi korjata ja kierrättää.

Tiesitkö, että vaatteiden pikamuoti tuottaa koko maapallon hiilidioksidipäästöistä

noin 10 % ja on alana yksi maailman saastuttavin? Yli 70 % maapallolla valmistetuista vaatteista päätyy kaatopaikalle tai poltettavaksi. Suurin osa tuotteista on matkannut maapallon laidasta laitaan; joko materiaaleina, tuotteina tai jätteinä. Sinä valitset, Sinä päätät: teoillasi on merkitystä!

Lääkejätteet kuuluvat apteekkiin. Myös diabetesruiskut.

Vaarallinen jäte

Useimmat kotona käytettävät kemikaalit esim. siivouksessa ovat isoina määrinä haitallisia ympäristölle ja terveydelle ja kuuluvat siksi vaarallisiin jätteisiin. Vaarallista jätettä sisältävä aineen/tuotteen tunnistaa usein vaaramerkinnöistä. Kuntalaisten tulee jätehuoltomääräysten mukaisesti toimittaa vaarallinen jäte vähintään kerran vuodessa jäte- tai lajitteluasemalle.

Vaarallista jätettä sisältävä aineen/tuotteen tunnistaa usein vaaramerkinnöistä.

Kotitalouksien yleisiä vaarallisia jätteitä ovat

- ▶ SER- jätteet (sähkö- ja elektroniikkajäte)
- ▶ voimakkaat pesuaineet, hapot ja emäkset
- ▶ liuottimet, maali-, lakka- ja liimajätteet
- ▶ bensiini, öljy- ja öljynsuodattimet
- ▶ jäädytin-, kytkin- ja jarrunesteet
- ▶ kasvinsuojelu- ja torjunta-aineet
- ▶ loisteputket, led- ja energiasäästölamput
- ▶ paristot ja akut
- ▶ lääkkeet ja elohopeamittarit
- ▶ aerosolipullot, joissa on vielä jäljellä esim. hiuslakkaa tai maalia
- ▶ kynsilakkapullot ja hiusvärjäystuotteet, joissa on vielä jäljellä ainetta

Vaaralliset jätteet tulee aina olla merkittynä tai alkuperäispakkauksissa, jotta jäte voidaan tunnistaa. Vaaralliset jätteet on pidettävä erillään muista jätteistä. Tunnistamattomia jätteitä ei oteta jäteasemilla vastaan.

Lääkejätteet

Lääkejätteitä voi toimittaa veloituksetta apteekkiin. Elohopeaa sisältävät kuumemittarit, jodipitoiset lääkkeet sekä neulat ja ruiskut palautetaan erillään muista lääkkeistä hyvin pakattuna. Uudet kuumemittarit eivät ole vuodesta 2007 alkaen sisältäneet elohopeaa ja ne laitetaan polttokelpoiseen jätteeseen. Digitaalinen kuumemittari kuuluu SER-jätteeseen.

Lakeuden EKOn alueella on valtakunnasta poikkeavia hävittämishojeita!

Diabetesruiskut: kerää ruiskut suljettavaan muoviastiaan ja palauta ne Lakeuden EKOn apteekkeihin.

Luontaistuotteet / vitamiinit: jos pakkauksessa on vaaralauseke (haitallista ympäristölle tai terveydelle) viedään se apteekkiin lääkkeiden tavoin (pussissa, ilman kääreitä ja pakkauksia). Jos vaaraa ei ole, hävitetään jätteet polttokelpoisessa jätteessä.

Tutustu uusittuun lääkejäteohjeeseen!

Yksityiset hoitolaitokset ja terveystalot

yritykset: Huomioikaa, että terveydenhuollon erityisjätteen noutamisesta; esim. viiltävä jäte (neulat) ja lääkejäte, tulee tehdä kuljetussopimus luvanvaraisen yrityksen kanssa. Kuntien sopimuksia apteekkien kanssa ei voida hyödyntää.

Katso uusi lääkejäteohje EKOn sivuilta.

**Sähkölaitteet
eivät kuulu
polttokelpoisen
jätteen sekaan.**

Sähkö- ja elektroniikkajäte (SER-jäte)

Sähkö- ja elektroniikkalaitteeksi luetaan kaikki laitteet, jotka toimiakseen tarvitsevat sähkövirtaa, akkua, paristoa tai aurinkoenergiaa. Myös kaikki lamput, lukuun ottamatta hehku- ja halogeenilamppuja, ovat SER-laitteita.

SER-jätteeseen kuuluu:

- ▶ kuvaputkelliset laitteet kuten televisiot ja tietokoneiden näytöt
- ▶ pesukoneet, kylmälaitteet
- ▶ sähköliedet, sähkökiukaat
- ▶ pölynimurit, tuulettimet
- ▶ mikroaltauunit, kahvinkeittimet ja leivänpaahdit
- ▶ radiot, puhelimet, laskimet
- ▶ tulostimet ja tietokoneet
- ▶ sähköjohdot, jouluvalot, valaisimet, muuntajat

Sähkölaitteet eivät kuulu polttokelpoisen jätteen sekaan vaan ne ovat vaarallista jätettä. Kuluttajan tulee palauttaa sähkö- ja elektroniikkalaitteet jäteasemalle tai kauppaan, jotka myyvät sähkö- ja elektroniikkalaitteita (huomioithan, että osaan laitteiden palautusta liittyy ostovelvollisuus). SER-jäte on tuottajavastuualaista jätettä, mikä tarkoittaa, että niiden valmistajilla ja maahantuojilla on velvollisuus järjestää maksuton vastaanottoverkosto kuluttajille. Voit tutustua SER-jätteen kierrätykseen www.serkierratys.fi

Mitä SER-jätteelle tapahtuu?

Sähkö- ja elektroniikkajätteet kerätään erikseen, sillä niiden sisältämä materiaali saadaan käsittelyllä hyötykäyttöön. Laitteista saadaan kerättyä talteen haitalliset aineet, kuten lyijy- ja elohopeat sekä harvinaiset metallit ja muut raaka-aineet.

**Tiesitkö, että yleisin
SER-jäte, joka löytyy
lähes jokaiselta, on
vanha matkapuhelin.**

Paristojen ja pienakkujen vastaanottoaikoja löytyy monista lähikaupoista sekä jäteasemilta. Palovaaran ja oikosulkuvaaran välttämiseksi paristojen navat tulee teipata. Etenkin litiumakuissa palovaara on ilmeinen.

Rakennus-, purku- ja remonttijäte

Rakennus-, purku- ja remonttijätteet on hyvä lajitella, sillä osan rakennusjätteistä, kuten metallin tai pahvin, voi toimittaa veloituksetta vastaanottopisteisiin.

Rakennus-, purku-, ja remonttijätteistä on hyvä lajitella erikseen:

- ▶ betoni, tiili, laatta- ja keramiikkajätteet
- ▶ kipsipohjaiset jätteet (puhtaat kipsilevyt. Ei saa sisältää maalia tai tapettia)
- ▶ puujätteet, joista on lajiteltava erikseen puhdas puujäte, käsitelty puujäte ja painekyllästetty puujäte
- ▶ metallijäte
- ▶ ikkunalasi, posliiniset altaat ja wc-pytyt
- ▶ lasi- ja mineraalivilla. Sellu ja ekovilla erikseen.
- ▶ paperi, pahvi ja kartonkijäte
- ▶ maa- ja kiviaines
- ▶ huopakatto, bitumijäte

Iso sekalainen polttokelpoinen jäte

Polttokelpoinen jäte, joka ei mahdu kiinteistön omaan jäteastiaan tai jota tulee muuttaessa, varastojen siivouksen tai asunnon tyhjentämisen yhteydessä.

- ▶ huonekalut, patjat
- ▶ muoviset puutarhakalusteet
- ▶ rikkinäiset urheiluvälineet mm. sukset, luistimet
- ▶ tekstiilijäte, vuodevaatteet, matot, rullaverhot
- ▶ pressut, muoviset saavit
- ▶ lasten lelut: uima-altaat, polkutraktorit, pulkat
- ▶ auton tuulilasit ja lasiset suihkuseinät ja suihkukaapit

Rakennus-, purku- ja remonttijäte sekä iso sekalainen polttokelpoinen jäte toimitetaan jäteasemille. Henkilöauton peräkäräjä suuremmat erät toimitetaan Kempeleen lajitteluasemalle. Jätteiden hinta veloitetaan hinnaston mukaisesti.

Asbestijäte

Asbestipurkutyön voi hoitaa vain luvan omaava yritys ja kuljettaminen vaatii aina siirtoasiakirjan. Asbestijätekuormat on aina merkittävä selvästi ja jäte on suljettava tiiviisiin pusseihin tai säkkeihin. Asbestia otetaan vastaan Kempeleen vastaanottopisteessä ainoastaan yrityksiltä. Jättemaksu määräytyy hinnaston mukaan jätteen painon perusteella. Ota yhteyttä Kempeleen Jätekuljetuksen neuvontaan p: 08 – 5620 310 tai neuvonta@kempeleenjatekuljetus.fi.

Ylijäämämaan haltija vastaa maan puhtaudesta.

Ylijäämämaat, pilaantumaton maa-aines

Pieniä eriä (ha peräkärä) ylijäämämaita voi toimittaa Kempeleen lajitteluasemalle, Ekohaka 7, Kempele hinnaston mukaisesti.

Suurien kuormamäärien osalta, pyydämme ottamaan yhteyttä Kempeleen Jätekuljetukseen (puh: 08-5620 310, neuvonta@kempeleenjatekuljetus.fi). Myös Lakeuden EKOn alueen kunnista voi suoraan tiedustella mahdollisuutta ylijäämämaiden vastaanottoon.

Ylijäämämaa ei saa sisältää mitään jätettä/materiaalia, eikä se saa olla pilaantunutta millään tavoin.

Huomioithan myös, ettei maa-aines sisällä vieraskasvilajeja!

Maatalouden pakkausmuovijäte (veloituksetta)

Maatalouden lajitellut pakkausmuovijätteet voi tuoda veloituksetta Kempeleen lajittelu- asemalle. Ekohaka 7, Kempele. Maatalouden pakkausmuovijätettä ovat esimerkiksi lannoitesäkit ja tyhjät kanisterit (ei öljyiset). Pakkausmuovijätteet vastaanotetaan veloituksetta, kun ne ovat lajiteltu omiksi lajeiksi esim. lannoitesäkit ja tyhjät kanisterit eivät saa olla sekaisin samassa kuormassa.

Maatalouden muut muovijätteet (maksullinen)

Heinäpaalien kiristekalvot, käärintämuovit ja aumamuovit eivät kuulu veloituksettomaan pakkausmuovinkeräykseen. Kuormat on mahdollista toimittaa Kempeleen lajitteluasemalla, Ekohaka 7, Kempele. Kuormat punnitaan ja käsittelymaksu veloitetaan painon mukaan hinnaston mukaisesti. MTK:n luoma palvelu www.kiertoasuomesta.fi on maatalousien materiaali- ja sivuvirtojen markkinapaikka, johon voi tarjota myytäväksi ja ostettavaksi materiaaleja.

Maatalouden vaarallinen jäte (maksullinen)

Maatalouden voivat toimittaa pieniä määriä vaarallista jätettä kuntien jäteasemille. Isommat erät toimitetaan lajitteluasemalle. Maatalouden vaarallisilla jätteillä on määrärajoitukset ja käsittelymaksut.

Hevoset

Tilalla lopetettavat hevoset voidaan toimittaa Honkajoelle (www.raatonetti.fi). Noutopalvelun hinta on 189 € (alv 0 %). Noudon voi tilata etukäteen lopetuspäivälle, jos tämä on tiedossa. Hevosilta tulee poistaa kengät. Viskaalin tila Muhoksella tarjoaa teurastamopalveluita myös hevosille (www.viskaalin.fi).

Oulun Seudun eläinsuojeluyhdistys ylläpitää lemmikkieläinten hautausmaata, joka ottaa vastaan myös hevosia. Hinta on 200 € (sis. alv 24 %) sekä hautauskulut (p. 040 705 5867).

**Eläinlääkinnässä
käytetyt ruiskut toimitetaan
muovikanisteriin/pulloon pakattuna
jäteasemille! (Huom! palvelu ei ole
tarkoitettu eläinlääkäreille/eläinhoito
yrityksille).**

Maatilayritysten jätteet

Jätejake	alv 0 %	alv 24 %
Vaarallinen jäte		
tuontikerta määrärajoitusten puitteissa	10,00 €/kerta	12,40 €/kerta
määrärajoitusten ylimenevä osuus kuluttajahinnan mukaan + kertamaksu, isot erät Lajitteluasemalle		
Muovit (vastaanotto Ekohaka 7, Kempele)		
pakkausmuovi, lajiteltuna ja tuotuna Suomen Uusiomuovin terminaaliin	veloituksetta	
likaiset ja muut muovit; energijajae (kiristekalvot, käärintä- ja aumamuovit)	95,00 €/t	117,80 €/t

Lakeuden EKOn alueen jätteet tutkittiin

Koko raportti on luettavissa Lakeuden EKOn sivuilla: www.lakeudeneko.fi (ajankohtaista)

Lakeuden EKOn alueen kuntalaisten roskapussin sisältö tutkittiin viime vuoden lopulla. Tutkimus toteutettiin yhteistyössä alueen operatiivisen palveluiden tuottajan sekä jätekuljetusyritysten kanssa. Tutkimuksessa lajiteltiin käsin lähes 700 kg jätettä ja se tehtiin kahdella alueella: Liminka/Muhos/Tyrnävä ja Utajärvi.

Tavoitteena oli selvittää Lakeuden EKOn toimenpiteiden vaikutus polttokelpoisen jätteen sisältöön ja kiinteistöjen lajittelun aste. Tarkoituksena oli myös osoittaa oikean lajittelun ja veloitusetta vastaanotettavien jätteiden vaikutus roskapussin hintaan sekä lisäksi huomioida oikeat jätteiden vastaanottopaikat.

Biojätteen ja muovin osuudet pienentyneet selkeästi ja lajittelu parantunut.

Lakeuden EKOn alueella oli biojätteen osuus vähentynyt aikaisemmasta -37,6 %. Verrattuna keskimääräiseen suomalaisen roskapussiin, bion määrä oli lähes 50 % pienempi. Myös muovin osuus oli pienempi. Muovissa eniten oli tosin vähentynyt muovitavaroiden osuus, eli niiden, jotka kuuluvatkin polttokelpoiseen jätteeseen. Pakkausmuovia meidän pussista löytyi vähän enemmän kuin suomalaisen pussista keskimäärin.

Parantunutta lajittelua kuvaa selkeästi myös polttokelpoisen jätteen osuuden lisääntyminen (sekalainen jäte + muu lasi + muu muovi + tekstiili ja jalkineet).

Suuret erot tutkimusalueiden välillä.

Kokonaisuudessaan Lakeuden EKOn alueella lajittelu oli pääosin parantunut, olivat Utajärven tulokset kuitenkin kaukana Liminka/Muhos/Tyrnävä alueen tuloksista. Suurin syy tähän olivat aikaisemmat jätehuoltomääräykset, joissa biojätteen keräys oli vain suositus. Vaarallisen jätteen osuus oli

Ympäristösuunnittelija Pihla Hasan lajittelemassa jätettä.

kasvanut EKOn alueella aikaisemmasta 125%. Erityisesti Utajärvellä SER (sähkö- ja elektroniikkaromu) määrä oli suuri.

Vaarallisen jätteen määrä on kasvanut.

Paljon on vielä ilmaa myös roskapussin hinnassa.

Kun parantaa lajittelua, samalla myös roskapussin hinta pienenee. Jos taloudessasi kompostoitaisiin, olisi Liminka/Muhos/Tyrnävä alueella 58 % ja Utajärvellä jopa 75 % jätteen hinta kevyempi. Lisäksi vuosikustannukset pienenisivät, jos jäteastian tyhjennysväliäkin voisi kasvattaa.

Selväksi kävi myös se, että lajittelu tulee tehdä kotona. Roskapussista ei laadukasta materiaalia kierrättämiseen enää saa: ne ovat kaikki yhtä JÄTETTÄ.

Yhteystiedot, asiakaspalvelu ja neuvonta

Operatiivinen toiminta: jätteiden vastaanotto ja käsittely, jäteasemien toiminta, lajitteluohjeet, yritysjetit jne. Koulujen/päiväkotien neuvonta ja esittelykäynnit.

Kempeleen Jätekuljetus Ky

Ekohaka 7, 90440 Kempele
neuvonta@kempeleenjatekuljetus.fi
www.kempeleenjatekuljetus.fi
<https://www.facebook.com/KempeleenJatekuljetus/>
asiakaspalvelu ark. klo: 7.00 – 18.00 08 562 0310
Jäteasemat (aukioloaikoina) 044 354 2134

Jätehuoltoviranomainen: viranomaistoiminta, alueen jätehuolto ja kehittäminen, jätehuoltomääräykset, jätetaksa, poikkeamiset jätehuoltomääräyksistä, reklamaatiot, koulutustilaisuudet, ym.

Lakeuden EKO

Liminganraitti 10 C, 91900 Liminka
ympäristösuunnittelija Pihla Hasan 050 324 0963
lakeudeneko@liminka.fi www.lakeudeneko.fi

Alueen jätteenkuljetusyrietykset

Alueena Liminka ja Tyrnävä

Kempeleen Jätekuljetus Ky

Ekohaka 7, 90440 Kempele
p. (08) 562 0310 info@kempeleenjatekuljetus.fi
www.kempeleenjatekuljetus.fi

L&T Lassila & Tikanoja Oyj

Liitintie 29, 90620 Oulu p. 010 636 5000 www.lt.fi

PTP Luttinen Oy

Tehtaantie 13, 91500 Muhos
p. (08) 340 619, 0400 680 605
toimisto@luttinen.fi www.luttinen.fi

Remeo Oy,

asiakaspalvelu ark 7:45 – 16:15 puh: 010 5400,
asiakaspalvelu@remeo.fi, <http://www.remeo.fi>

Alueena Muhos ja Utajärvi

Kempeleen Jätekuljetus Ky

(Muhos; Rova ja Päivärinne)
Ekohaka 7, 90440 Kempele
p. (08) 562 0310 info@kempeleenjatekuljetus.fi
www.kempeleenjatekuljetus.fi

Lassila & Tikanoja Oyj Liitintie 29, 90620 Oulu p.
010 636 5000 www.lt.fi

PTP Luttinen Oy Tehtaantie 13, 91500 Muhos p.
(08) 340 619, 0400 680 605
toimisto@luttinen.fi www.luttinen.fi

Sako- ja lietekaivojen tyhjennykset

Haurun Jäteauto Oy

Sälpäkuja 3, 90620 Oulu p. (08) 538 0600
asiakaspalvelu@haurunjateauto.fi
www.haurunjateauto.fi

Jahotec Oy Lännentie 22, 91900 Liminka p. 0400
605750 toimisto@jahotec.fi, www.jahotec.fi

Jätekuljetus ja maansiirto Ari Holappa

Puolangantie 18, 91600 Utajärvi p. 040 501 4160

Kempeleen Jätekuljetus Ky

Ekohaka 7, 90440 Kempele
p. (08) 562 0310 info@kempeleenjatekuljetus.fi
www.kempeleenjatekuljetus.fi

PTP Luttinen Oy Tehtaantie 13, 91500 Muhos

p. (08) 340 619, 0400 680 605
toimisto@luttinen.fi www.luttinen.fi

RINKI-ekopisteet: siisteys, lajittelu ym.

Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy

Asiakaspalvelu kotitalouksille ark. 7-21, la 9-18
p. 0800 133 888 asiakaspalvelu@rinkiin.fi
www.rinkiin.fi